

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 143

Maribor dne 9. decembra 1912.

Letnik IV.

Trozveza obnovljena.

C. kr. korespondenčni biro objavlja sledeče sporočilo:

Med suvereni in vladami Avstro-Ogrske, Nemčije in Italije obstoječa zvezna pogodba se je brez vsake spremembe obnovila. Velevažno sporočilo, ki je vplivalo povsod senzacijonelno. Trozvezna pogodba poteče še le koncem leta 1913. Če se je obnovila prej in se njena obnovevitev publicira ravno sedaj v tem kritičnem položaju, je to zelo dalekosežnega pomena. Pred vsem svetom se hoče na ta način demonstrativno povdariti, da so tri evropske velesile v vprašanih zunanje politike enotnega mnenja in napram vsem sovr. žnikom tesno združene. Taka afirmacija v sedanjih veleresnih časih je gotovo velikanskega pomena in ne bo ostala brez posledic za svetovno konstelacijo.

Nismo bili vedno zadovoljni z vodstvom naše zunanje politike in večkrat smo povzdignili svoj svarilni glas, toda tokrat moramo odkrito in brez ovinkov priznati, da je obnovevitev trozvezne pogodbe velik vseh naše zunanje politike. V nevarnih, grozečih časih živimo. Balkanski požar bo že kmalu pograšen, toda pod pepelom tli dalje in ogenj se zajeda vedno globokeješe: neprestano smo še v nevarnosti, da razplamti uničujoč svetovni požar. Vsaka država napenja vse sile in izrablja vsa sredstva, da bi si za slučaj splošnega poloma pridobila kar največ zaveznikov in prijateljev. Velevlasti tripelentente že dolgo časa sem ne izpustijo nobene prilike in nobenega pripomočka, da bi razbile trozvezo. Zlasti Italijo bi rade zvale na svojo stran. Potem bi bila usoda Avstrije takorekoč zapečatenena. Kakor železen obroč bi jo objemale obeh strani sovražne moči in njena pot v svet bi bila popolnoma odrezana. Ta načrt se ni posrečil. Vse še tako zapeljive vade še nam niso izneverile Italije. Ostala je zvesta trozvezje in je pred vsem svetom dokumentirala, da smo glede perečih balkanskih in jadranskih vprašanj enini. Da bo ta solidarnost med tremi velesilami, ki v slučaju potrebe postavijo čez 10.000.000 vojakov na bojno pozorišče, mogočno vplivala na nadaljni razvoj mednarodnega svetovnega položaja, je brez

dvoma. Da bo imela beseda Avstrije od zdaj, ko se bo lahko sklicevala na z novo potrjeno zavezništvo, tehtnejšo veljavo, je vsekakor velika pridobitev naših diplomatov in nam zagotavlja ugodno pozicijo v boju za avstrijske interese.

Samo dva momenta sta, ki nam pri presoji obnovevitev trozveze vzbujata pomisleke. Vsak kdor le količkaj pozna italijansko ljudstvo, ve, da srčnega, odkritega prijateljstva za nas v Italiji ni prav nič. Italijanom so Avstriji še vedno zasovraženi tedeschi in njihove simpatije so povsod drugod prej kot ob strani Avstrije. Če se pa vse eno naslanjajo na nas, store to zato, ker jim tako velevala hladni razum. Samo radi praktične potrebe in vsled dobičkanosti drži italijanska vlada z nami. V tem pa obstoja ravno moment, iz katerega se porajajo težki pomisleki. Bojimo se, da je naše prijateljstvo z Italijo predrago plačano. Italija nima, če se stvar nekoliko globokeješe premotri, od trozveze onega, kakor Avstrija in Nemčija. Za te dve državi je trozveza najmočnejše, najsilnejše obrambno sredstvo, ki mora večkrat s svojim dejanskim obstojem tudi včinkovati. Italija je v tem oziru na boljšem. Ona nima nobenega nasprotnika, proti kateremu naj bi jo varovala moč trozveze. Če pa vse eno zavrača mikavne ponudbe od tretje strani in ostaja v trozvezi, ne stori tega radi lepih oči naših diplomatov, ampak iz hladne preračunjenosti. Ker ji trozveza v defenzivnem smislu ne nudi onega, kar obema drugima kontrahentoma, zateva drugih ugodnosti in bontet. In da bi v tem oziru sli naši diplomati predačič, to nam vzbuja skrbi.

Druga neprijetna stran, ki se nam kaže sedaj pri obnovitvi trozveze, je: vsled solidarnosti trozveznih držav bi znal nemškemu hujšakcem še bolj zrasti greben in obnovljena trozveza, ki naj bi bila najodličnejši varuh miru, bi tako postala lahko — vzrok vojskine nesreče. Obnovevitev trozveze se smatra in proglašča za najsigurnejše predznamenje miru. Če pa Nemce ne bo še srečala razsodnost in jim bo ta obnovevitev samo vtrdila njihove imperialistične težnje, potem je grozeča nevarnost še večja kakor je bila poprej.

Agitirajte za „Slov. Stražo“!

Le par spominov iz njegovega neumornega delovanju v Corku:

V mestu je bilo mnogo otrok ubogih pristaniških delavcev in mornarjev, ki niso mogli hoditi v šole, ker so ni bilo dovolj. Pater se je odločil sezidati več novih šol. Zaupal je na božjo pomoč. Od mnogih strani je dobival bogate darove. Tudi otrok so je obilno zglasilo. Toda kje dobiti učiteljev? Teobald Mathew je osebno obiskal več plemenitih in pobožnih gospa, katere je pridobil, da so prevzele pouk v šoli.

V Corku so pokopavali umrle ubožce v skupno jaso. To se je zdelo „očetu ubožcev“ — tako so imenovali Mathewa — nekako nedostojno. Kupil je velik prostor zemlje ter ga izpremenil v pokopališče za svoje „otroke.“ Na sredo je postavil lep križ, ob vznožju križa si je izvolil svoj lastni grob.

Njegova darežljivost je bila brezmejna. Cerkovnik kapucinske cerkve je rekel nekoč nekemu samostanskemu dobrotniku: „Ako bi bile corške cerkve tlakovane z zlatom in bi smel pater T. Mathew z njim po svoji volji razpolagati, bi koncem leta v Corku ne bilo nobenega tlaka.“

Nekoč je izpovedaval celo noč in celo jutro. Bil je smrtno utrujen, bolela ga je tudi glava. Razen tega tisto jutro še ni zajutrkoval. Kar pride k izpovedi množica mornarjev. „Nič več ne morem“, pravi Mathew, „v nesnici ne morem.“ Ko je hotel iti domov, ga potegne za rokav neka žena, ki pravi: „Gospod, ti ljudje ne morejo več priti!“ Pater je v teh besedah spoznal glas božji, se zopet vsedel v izpovednico ter je izpovedal vse mornarje ter jih naposled še obhajal. Potem je vse povabil še v svoje stanovanje in z njimi skupno zajutrkoval.

Ko je leta 1832 kolera morila po Irskem, je bil pater Mathew v Corku pravi rešilni angel za bolnike in umirajoče. Njegov ugled je bil odslej še

Spekulacija s strahom pred vojno.

Skoraj vsak dan prihajajo vesti, da dviga ljudstvo v raznih krajih, posebno v Galiciji, v Bukoviji in na Ogrskem iz strahu pred vojsko svoj natoženi denar iz posojilnic. Banke so pri tem manj prizadete. Ta naval dviganja denarja iz posojilnic in hranilnic je v zvezi z nesmiselnimi vestmi o vojni. V finančijem oziru manj poučeni vlagatelji mislijo, da je njihov denar v nevarnosti. Bojazljivim in nepoučenim ljudem pa še šepečejo brezvestni ljudje na uho, češ, da pograbi v resnih časih država denar iz posojilnic in hranilnic, da poplača svoje potrebe. Tudi trosijo ti brezvestneži vesti, da bi sovražnik, če bi vdrl v deželo, pograbil ves v posojilnicah in hranilnicah naloženi denar in ga zase porabil. Poslednji strah je vsled mednarodnih obravnjav in določil, ki so se vršile v Haagu, neutemeljen in brezpredmeten. Glede drugih vesti se je pa dovolj jasno izjavil avstrijski minister notranjih zadev. Skušnja uči, da pri takih navalih na posojilnice in hranilnice navadno manj varčevalcem vlagatelji najbolj trpijo.

Iz posojilnic in hranilnic dvignjeni denar ljudje doma poskrrijejo na kraji, kjer mislijo, da je varno, na primer: doma za pečjo, v postelji, v slami itd., kjer mislijo, da je denar bolj varen pred tatovi, kakor pa v železnih blagajnah. Toda ravno v tem oziru se množe v zadnjem času slučajji, ko je bil ljudem iz strahu pred vojsko iz posojilnic dvignjeni in doma poskriti denar pokraden. Finančijelno slabo poučeni ljudje pa postanejo pregostokrat tudi žrtve brezvestne špekulacije.

V Galiciji delajo brezvestni ljudje strah med prebivalstvom. Cela armada takih goljufov se naenkrat pojavi in vodi kaj spretno in tajno dobičkanostni posel take sleparske špekulacije. Ti pojavi so dobili že tako obliko, da so morale oblasti poseči vmes. Ker teh sleparij ne bo kmalu konec, je pač že v splošnem interesu, da posije solnce na te temne prikazni in se jih spravi tja, kamor spadajo — pod ključ. Namen teh vznemirjajočih vesti je očitno le ta, da bi se uničili manj trdni denarni zavodi. Ti sleparji se pa tudi poslužujejo najogabnejših sred-

vedno večji ne le med katoličani, ampak tudi med drugoverci.

Pri svojem vsestranskem delovanju je pater Mathew premnogokrat opazil strašne žrtve, ki jih je napravljalo uživanje opojnih pijač med irskim ljudstvom. S povzdignjenim glasom je pobožni duhovnik brezštevilmokrat govoril proti pijančevanju. Toda pijančevanje je bilo med irskim ljudstvom tako vkoreninjeno, da se je zdelo, da so vsi govorili proti pijančevanju brez sadu. Irci so bili, kakor je pater Mathew javno v Londonu rekel, do leta 1738 „najbolj pijančevanju vdano ljudstvo na božji zemlji.“ Ako sta bila skupaj dva Irca, eden je bil gotovo že pijan. Toda pozneje, ko je nastopil pater Mathew, je bilo 200.000 do 300.000 Ircev na shodih, pa ni nihče poskusil opojne pijače. Neki nemški učenjak, ki je ta čas potoval po Irskem, se je hotel prepričati, ali Irci drže obljubo zdržnosti; ponudil je mnogim žganja, pa od 40 vprašanih oseb ga je le ena pila.

Nekateri prebivalci mesta Cork, ki so pripadali kvekarjem, so izkušali ustanoviti treznostno družbo, pa niso imeli prav nobenega uspeha. Zato so prosili p. Mathewa, ker so ga poznali kot dobrega in pobožnega katoliškega rečkovnika, da bi iznova izkušal ustanoviti treznostno družbo.

P. Mathew je bil sicer vesel te prošnje, vendar ni ničesar obljubil, ampak si je izvolil časa za pomislek, da bi si v molitvi izprosil razsvetljenja. Po molitvi razsvetljen je sklenil zahtevati popolno zdržnost od vseh opojnih pijač. Z ozirom na irske navade in običaje ter z ozirom na razmere v deželi se je zdelo, da je ta zahteva neizpeljiva, da je abstinencija norost. Tem ubogim ljudem, ki so bili stiskani od vseh strani, vzeti zadnje „tolažbo“, če tudi to navidezno tolažbo in jim naložiti obljubo zdržnosti, to je preveč, je nemogoče!

Razen tega je imel p. Mathew še druge pomisleke, ki so ga vznemirjali. Ako bi se ljudje zares

PODLISTEK.

P. Teobald Mathew, irski apostol treznosti.

Anton Mrkun.

Teobald Mathew je bil rojen leta 1790 v Thomastownu grofije Tipperary na zapadni Irski. Njegovi starši so bili zelo ugledni, bogati in darežljivi. Vzgojila ga je skrbna mati. V zgodnji mladosti je mali Teobald jel spoznavati bedo svojih nesrečnih rojakov. Hiša Mathewova je bila ubožcem vedno odprta. Vsak dan so ubožci prihajali prositi pomoči k njim. Sprejemali so darove iz rok malega dečka, kateremu jih je skrbna mati vročila, da jih da ubožcem. Tu je duša otrokova sprejela globoke vtiske, marsikatera solza hvalečnosti je kapnila na otrokove ročice. Marsikdo je obljubil, da hoče zanj moliti. In tako je Teobald kmalu postal velik ljubljenec sirot in ubožcev.

Toda Teobald ni ljubil le ubožcev, ampak tudi ubožstvo samo. Ko je odrasel, je po skrbni pripravi vstopil v red najubožnejših sinov velikega ubožca asiškega, namreč v kapucinski red v Kilkenu. Na veliko soboto leta 1814 ga je škof Murray posvetil v mašnika.

Sloves o njegovem duhovniškem delovanju se je hitro razširil čaleč naokrog. Vsi so zelo čislali njegove zmožnosti, zlasti njegov govorniški talent in pred vsem pa njegove dušne čednosti in njegovo gorečnost za zveličanje duš. V Kilkenu ni ostal dolgo časa, ker je bil prestavljen v drugo največje mesto Irske, v Cork.

Tu v Corku je bilo njegovo delovanje zelo obilno. Ubožci in otroci so bili njegovi najboljši prijatelji. Veliko je izpovedoval, pridigal, obiskaval je bolnike in poučeval otroke v šoli.

stev, da se osebno obogate. Ljudstvu pripovedujejo, da so njegovi prihranki v posojilnicah itak že izgubljeni. V svojem strahu poprodajo potem ti maloverni ljudje tem goljufom svoje hranilne knjižice za denar v srebru in v zlatu seveda nizko pod vrednost. Tudi izmenjujejo papirnati denar proti denarju v srebru in zlatu, seveda tudi pri tem veliko izgubijo.

Ti premeteni sleparji še pa ljudstvo na drug način ogoljufajo. Posebno se to pogosto dogaja v Galiciji, v Bukovini itd. Ljudem pravijo, da jim bo vsa živina odvezeta. Ljudstvo je že tako zbegano, da še tudi to verjame ter poproda za slepo ceno na sejmju svojo živino. Ko bo pa prišla pomlad, si bo moral kmet za drag denar zopet nakupiti živino. Seveda bo na ta način marsikateri maloverni kmet skoraj popolnoma uničen.

Dolžnost vsakega poštenega človeka je, da ne mudoma naznani oblasti vsakega takega brezvestnega hujskača, ki bega ljudstvo, a dela sam pri tem oderuške dobičke.

Za pravice katoličanov na Nemškem.

Nemčija! stoji tik pred jako nevarno notranjo krizo, katera spominja na dobo, ko je knez Bülow napovedal centruu boj. Ne bo odveč, če se nemška vlada spomni, da je moral Bülow premagan zapustiti bojno polje. V prosvitljeni Nemčiji obstoja še vedno zakon, ki zabranjuje jezuitom svobodno in pristo izvrševanje njihovega poklica. V poslednjem času je pa nemški zvezni svet še poostiril ta itak že za nemške katoličane globoko poniževalni izjemni zakon s posebnimi tolmačilnimi naredbami, vsled česar je zavladalo v katoliškem taboru veliko razburjenje in ogorčenje.

Zahteva nemških katoličanov, da se odpravijo krivični izjemni zakoni ter postanejo nemški katoličani v verskem oziru enakopravni z drugimi podaniki, je nalletela vedno le na gluha ušesa. V vihar- nih časih ustanovljeni nemški centrum je imel na- go, priboriti nemškemu katoličanom enakopravnost in odpraviti vse one zakone, ki so bili naperjeni proti katoličanom.

To je bil hud boj, zelo težko in trudapolno de- lo. Toda posrečilo se je centruu z odločno in pre- vidno politiko odpraviti marsikateri zakon izza ne- srečne dobe kulturnega boja na Nemškem, ni se mu pa še do sedaj posrečilo, odpraviti oni izjemni za- kon, ki se tiče nemških jezuitov. Vsi tozadevni poiz- kusi so se izjalovili ob trdovratni vstrajnosti nemš- kega zveznega sveta, v katerem še vedno igrajo vo- dilno vlogo vodje nemške protestantske zveze v zvezi z gotovimi dvornimi krogi.

Zadovoljili so se nemški katoličani svoječas- no, ko se je izjemni zakon nekako bolj milo tolma- čil in so smeli jezuitje mimogrede tu pa tam izvrše- vati dušno pastirstvo.

Bavarski ministrski predsednik baron Hertling je pred kratkim obvestil v nekem tajnem odloku pod- rejene mu bavarske oblasti, da se naj izjemni zakon o jezuitih tolmači na milejši način. Ta tajni ukaz je pa pograbila protestantska zveza in drugi konfe- sionalni hujskači ter je začela divjo gonjo in silen krik, da bi tako prisilila nemški zvezni svet tako daleč, da bi izginil omenjeni tajni ukaz na Bavar- skem. Med tem pa tudi nemški katoličani niso miro- vali. Vsi škofje so se zavzeli za jezuite, na nebroj- nih zborovanjih katoličanov se je zahtevalo, da se odstrani sramotni izjemni zakon in celokupno katoli-

odpovedati opojnim pijačam, bi prišlo na tisoče in tisoče ljudi ob kruh in zaslužek. Kaj z njimi početi? Samo v Corku je bilo do 5000 ljudi, ki so živeli od prodaje alkoholnih pijač. Nekateri so imeli velike svote paložene v svojih žganjarnah. Sam brat Mathew je imel žganjarno, njegova sestra je ime- la moža, posestnika žganjarne.

Zares skoro nepremagljive ovire! Orjaški boj; In on, ubogi katoliški redovnik, naj bi ga sedaj iz- bojeval!

Pater Mathew je iskal moči in razsvetljenja v goreči molitvi in nato je šel na boj. V neki šolski dvorani so se zbrali prvi udje zdržnostne družbe. Na zelo prisrčen in prijazen način jih je p. T. Ma- thew pozdravil in jim obrazložil velik pomen zdrž- nosti.

„Ako rešimo le eno dušo“, je sklenil svoj go- von, „tedaj že to odtehta ves naš trud, ki ga imamo. Nihče, ki se telesno dobro počuti, ne potrebuje opojnih pijač. Moji ljubi prijatelji, pustite jih; Jaz sam jih ne bom nikdar pil. Povabim vas, da sledite mojemu zgledu. Jaz sem prvi, ki vpišem v nabiral- no polo svoje ime. In sedaj, v božjem imenu le na- prepričajte! Nato je vpisal svoje ime. 59 navzočih mu je sledilo. To se je zgodilo dne 10. aprila 1838.

Stvar je silno hitro napredovala. Šolska dvo- rana je bila kmalu premajhna. Dali so patru na raz- polago neki bazar, v katerem je bilo prostora za 4 tisoč oseb. Najboljše možje mesta so pomagali patru. Časopisi so prinašali posebne očitiske njego- vih govorov. Po preteku treh mesecev se je 25.000 ljudi zaobljubilo, da se hočejo zdržati vseh opojnih pijač, po preteku petih mesecev 131.000, po preteku osmih mesecev 156.000.

„Zlata doba.“

sko časopisje je stalo na stališču, da so postulati ka- toličanov opravičeni ter da se ne sme tirati centra, ki je kot državi zvesta stranka večkrat glasoval tu- di za nepotrebne zakone, v opozicijo.

O vsem tem pa nemški zvezni svet ni hotel nič slišati. Oni, ki so dvigali svoj glas, so bili pač le katoličani — ne pa židje in socialni demokratje. Zvezni svet je šel še celo tako daleč, da je sedaj po- ostril jezuitski zakon, ki se je v zadnjem času nekaj maleje tolmačil. Po tolmačenju zveznega sveta bi ne smeli izvrševati jezuitje nobenega duhovniškega in dušnopastirskega posla na drugih osebah. Ne smeli bi imeti nobenih predavanj, tudi ne znanstvenih, če bi se le količkaj dotikale vere ali sploh kakšnega verskega vprašanja, ne smeli bi imeti duhovskih vaj in konferenc, smeli bi samo le brati tiho sv. mašo, obhajati primicijo in deliti zakramente za umirajoče. Nekako velikodušno še dovoljuje nemški zvezni svet jezuitom, da smejo pisati znanstvene knjige in pa imeti znanstvene konference, toda le pod nadzorstvom — policaja, ki bi moral čuvati, da bi se pri tem ne dotaknilo nobenega verskega vprašanja. S to od- redbo nemškega zveznega sveta bi bila na mah p. h- njena Nemčija v ono nesrečno dobo kulturnega bo- ja, ki je pritisnil Nemčiji za vse čase pečat sramo- te na čelo.

Popolnoma umevno je tedaj, da se je moral centrum v oči gled temu dejstvu postaviti odločno po- robu in je javil nemškemu državnemu kancelarju po- dr. Spahnju v seji nemškega državnega zbora dne 4. t. m. svoj prehod v opozicijo, ker vidijo nemški katoličani v omenjenem zakonu napad na pravice ka- toliške cerkve in napad na državljanske pravice nemških katoliških podanikov. Nemški državni kan- celar Bethmann-Hollweg je sicer skušal opravičiti o- menjeno odredbo z izgovorom, da 24.000.000 nemških katoličanov sicer res želi odpravo tega zakona, to- da 40.000.000 nemških protestantov se pa odločno za- varuje pred delovanjem jezuitov v Nemčiji; ni pa po- vedal Bethmann-Hollweg, da od teh 40.000.000 nima- dobra polovica nobenega strahu pred jezuiti in da so- vražijo jezuite le protestantovski hujskači in prostozidarji. Če bo pa nemški državni kancelar želje teh hujskačev in te pisane družbe bolj upošteval, kakor pa želje trezno mislečega nemškega prebivalstva, — potem bo pa tudi moral imeti ne mali trud, kako bo vladal s temi elementi.

Katoličanom je nova situacija po volji, ker so se že naveličali tlačaniti vladi, za kar dobivajo kot plačilo samo breco za breco.

Politični pregled.

Državni zbor.

Petkova seja zbornice je bila zelo kratka, ker se je hotelo dati odsekom več časa. Ker za sejo ni bil določen dnevni red, je predlagal zbornični pred- sednik dr. Sylvester naslednji dnevni red:

1. Prvo branje službene pragmatike, kakor jo je prenaradila gosposka zbornica.

2. Drugo branje zakonov glede podpor revnim družinam mobilizovanih rediteljev in glede novincev za leto 1913.

Na dnevnem redu pa je bila že poprej dolgo časa vladna predloga glede ustanovitve osrednje kreditne banke za gospodarske in pridobitne zadru- ge. Glasom te vladne predloge bi država založila 6 milijonov kron in bi vrhu tega še prevzela 10kratno garancijo. Razine kmetijske in obrtne zadruge bi pa imele potemtakem 60.000.000 K državnega kredita na razpolago, kar bi bilo za kmete, obrtnike in male trgovce velike važnosti.

Poslanec dr. Laginja je utemeljeval, da naj pride ta predloga kot prva točka na dnevni red.

Predloga je bila nato odkazana odseku in je zbornica začela razpravljati o službeni pragmatiki in vojaških zakonih.

V razpravi o službeni pragmatiki je v imenu Hrvaško-slovenskega kluba ožigosal poslanec dr. Korošec razne demagoge. Rekel je: Hrvaško- slovenski klub se nikdar ni ustavljal zboljšanju u- radniških plač. Toda zahteva, da se izvrši re- forma državne uprave in se primerno skrči število uradnikov ter da se s službeno pragmatiko reši tu- di finančni načrt, po katerem bode še le mogoče z- višati plače. Sicer že obstoja komisija za reformo u- prave, toda storila ni do sedaj nič drugega, kakor da se je število uradnikov še zvišalo. Glasovali smo za boljše plače, če tudi ne v isti meri, kakor nekatere stranke, ki uganjajo demagogijo, kar smo že večkrat naglašali. Danes pa ste nam pokvarili že vse veselje, katero smo hoteli napraviti uradnikom in kmečkemu prebivalstvu. Želeli smo in prosili še stranke več dni, da bi po kratkem branju vladna predloga glede osrednje zadružne banke bila odkazana odseku. Ravno sedaj je ta kreditna banka že nujno potrebna, ker je v vseh deželah veliko po- manjkanje denarja in kmet, obrtnik in trgovec po- trebujejo kredita. (Pritrjevanje.)

Ta kredit pa bi omogočili in zvišali, ko bi hi- tro rešili vladno predlogo, s katero bi se ustanovila osrednja zadružna banka. Tola proti našemu ute- meljenemu predlogu so glasovale vse stranke. V tren- utku, ko hočete glasovati za zvišanje uradniških plač, glasujete za lakoto kmetov, obrtnikov in malih trgovcev. (Pritrjevanje.)

Čudim se posebno Poljakom in Rusinom, ki so

glasovali proti našemu predlogu, ker ravno v tem času vse prebivalstvo v Galiciji trpi pomanjkanje kruha; vi hočete torej, da vaši kmetje, obrtniki in trgovci stradajo in propadajo. (Pritrjevanje.)

Ne pritožujte se o slabih časih in razmerah v Galiciji! Danes ste pokazali, da so vaše pritožbe le fraze, ker svojemu narodu odklanjate pomoč.

Gosposka zbornica je izpremenila nekatere do- ločbe v službeni pragmatiki, kakor smo že mi pred- lagali takoj v tej zbornici. S tem je olajšano naše stališče. In sedaj bodo tudi demagogi padli na kole- na in vse sprejeli, kar jim ponuja gosposka zborni- ca. S tem pa bode tudi dokazali, da še niste se- zuli kvedrov stare fevdalne dobe in da še vedno kri- vite hrbe pred bičem grajskih valpetov. To smo vam hoteli povedati odkrito v obraz in samo zato že smo zahtevali prvo branje službene pragmatike. A nismo hoteli zavleči ali onemogočiti službene prag- matike, kakor to razglašajo demagogi med uradni- skimi krogi. Odkriti smo hoteli le vašo hinavščino, ki več obljubuje, nego more dati. V odseku hočemo še označiti svoje stališče nasproti nekaterim določbam, ki se tičejo uradniških poslancev in podobnih stva- ri. Upati pa hočemo, da se zbornica spomni tudi drugih stanov, ki si s trudom in skrbjo služijo svoj vsakdanji kruh. Kakor vestnim uradnikom privoščim- o poštene plače, tako zahtevamo tudi za delavce na polju in delavnicah državno pomoč. (Živačno pri- trjevanje.)

Načrt službene pragmatike je bil odkazan od- seku, zbornica je pričela razpravo o podporah za družine mobilizovanih rediteljev. V torek govorita še glavna govornika.

Razen plenarne seje je zborovalo tudi več od- sekov kot brambni, justični in budgetni.

Brambni odsek je rešil predlogo glede vojaš- kih novincev za leto 1913. Razprava je bila jako ži- vahna, deloma burna, ker so pri vsaki priliki nem-ški poslanci sumničili slovanske narode in poslan- ce, da so dinastiji in monarhiji manj vdani, kakor nemški. Te patentirane nemške patrijote je prav do- bro zavrnil poslanec dr. Žitnik, ki je rekel, da so Slovjeni za Avstrijo skozi stoletja prelivali kri in odbijali turške navale na Avstrijo, med tem, ko so se Nemci mirno in nemoteno kulturno in gospodars- ko razvijali. Sklepečno je rekel, da so minuli časi nemške hegemonije in bliža se doba, da se zruši stari sistem in njegova opora. Pod streho habsbur-ške monarhije je dovolj prostora za vse narode, to- da privilegiji narodov se imajo odstraniti. V torek se nadaljuje debata o brambnem odseku.

V justičnem odseku se je nadaljevala debata o vojaških dobavah v vojnem času. Ker je vlada, ka- kor znano, zjlatno omilila svoje prvotne trde zakon- ske predloge, se je vršila debata mirno in stvarno. Debata se nadaljuje v torek.

V budgetnem odseku so zahtevali italijanski poslanci, da bi se naj kot prva točka dnevnega re- da obravnavala razprava o italijanskem vseučilišču. Poslanec dr. Korošec, gostinčar in Dulbič so se temu predlogu upirali ter zahtevali nadaljevanje razprav o rednem budgetu. Končno je bil sprejet predlog dr. Korošca, da se zaključi seja in je bil sprejet tudi nadaljni predlog italijanskih poslan- cev, da naj tvori italijansko fakultetno vprašanje pr- vo točko posvetovanj. Prihodnja seja v torek.

Premirje — Mirovna poga- janja. — Mednarodni položaj.

Pred mirovnimi pogajanjmi v Londonu.

Dne 13. t. m. se pričnejo, kakor znano, v Lon- donu mirovna pogajanja, ki bodo sklepala o usodi Turčije. Vse balkanske države so že imenovale svo- je pooblaščenca, ki so deloma že odpotovali.

Bolgarijo bodo zastopali predsednik sobranja dr. Danew, bolgarski poslanik v Londonu, Matia- row in dva bolgarska častnika, ki pa še nista ime- novana. Črnogoro bodo zastopali Ivan Popovič, biv- ši črnogorski poslanik v Carigradu, Lazar Njusko- vič in L. Vojnovič, oba bivša črnogorska ministra. Črnogorski delegati so že odpotovali v London.

Srbijo bodo zastopali bivši ministrski pred- sednik Stojan Novakovič, predsednik skupščine A. Nikolič in srbski poslanik v Parizu dr. Mil. Vesnić, nadalje general Bojovič in podpolkovnik Pavlovič.

Grška bo poslala med drugimi tudi ministrs- kega predsednika Venizelosa, imena ostalih delega- tov še niso znana.

Ob enem bo zborovala v Londonu konferenca poslaničkov vseh velesil. Bavila se bo poglavitno z balkanskim vprašanjem in bo pazila, da balkanske države ne bodo posegle v interesno sfero velesil. Netiva za konflikte je dovolj. Nemški listi naglašajo, da bo morala zdaj Srbija pokazati barvo, ker pri njenih zahtevah se bo videlo, če misli Avstro-Ogr- sko vpoštevati ali ne.

Balkanska zveza.

Iz Belgrada prihajajo vesti, ki se ne glase kaj preveč ugodno za Balkansko zvezo. Te vesti pa še niso nikakor merodajne za nadaljnji razvoj dogod- kov. Govori se pač, da bo Grška izstopila iz Bal- kanske zveze, pa govorilo se je tudi že, da je Grš- ka že izstopila. Te vesti so se izkazale kot neres- nične in najbrže se bo tudi ta zadnja vest izkazala samo kot skromna želja nekaterih nemških listov in gostilniških politikov. Razumljivo je, da se Grška ni

priklopila premirju, to pa je v interesu Grčije same, kakor tudi Balkanske zveze. Dokler je Grčija s Turčijo v vojni, lahko prepreči, da pošlje Turčija vojaštvo, municijo in živila iz Male Azije čez Egejsko morje. V toliko je najdaljevanje vojske s strani Grške v interesu cele Balkanske zveze. V interesu Grške same pa je, da še ne sklene premirja s Turčijo, ker je njena vojska v Albaniji najbolj zaostala izmed vseh armad balkanskih držav. Janine, ki jo hoče dobiti Grška v svoje roke, še niti oblegati niso začeli in mnogo je Grški tudi na tem, da obdrži zasedene otoke, eventualno, da si pridobi s pogajanjimi tudi nekaj otokov, ki jih je zasedla Italija za časa italijansko-turške vojne.

Grški poslanik v Rimu, Caclamagos, se je o perečih vprašanih nasproti dopisniku „Tribune“ sledeče izrazil:

„Nesporazumljenja, o katerih se je govorilo, so malenkostnega značaja. Zavezniki imajo velik skupen cilj. Kar se tiče Soluna, se je udeležba Grkom. Vesti o sporu med Bolgarijo in Grčijo so pa turškega izvora.“

Grška brzojavna agentura je pooblašena izjaviti, da za to, ker Grška ni podpisala premirja, še nikakor ni sklepati na to, da bi bila Grška izstopila iz Balkanske zveze, ali pa da bi se bila ta Balkanska zveza razdrila. Grška noče, da bi bile s premirjem ustavljene vse akcije, ker bi potem Turki lahko mirno preskrbeli svoje čete z živili in ojačenji, kar pa bo Grška preprečila. S tem varuje pa Grška tudi interese Balkanske zveze. Mirovnih pogajanj pa se bo Grška udeležila ravno tako, kakor ostale balkanske države.

Belgrad, dne 6. decembra: Nekateri listi so prinesli z izvestne strani poročilo, da bo prišlo povodom razdelitve sfer med zavezniki do razdora, ali pa da bo prikrajšana ta ali ona država, zlasti pa Srbija. Tukajšnji listi zatrjujejo, da ni nobenega vzroka za strah — ker je Balkanska zveza čvrsta in iskrena in se bo razdelitev izvršila, popolnoma pravično.

Albanija.

Iz Valone se poroča, da se je že provizorična vlada konstituirala. Ismail Kemal prevzame predsedstvo in zunanje zadeve. Ostali kabinet obstoja iz sedem ministrov, med njimi dva katoličana, 3 pravoslavni in 5 mohamedancev. Načelnika narodne milice sta Isa Boljetinac in Riza beg. Sestavil se je tudi poseben senat.

„Neodvisna“ Albanija še ni gotova, in že se sklicuje Italija na svoje dedno pravo v Albaniji. — Sklicuje se na ponudbo kneza Bismarcka izza berlinskega kongresa. Kakor se poroča „Berliner Tagblatt“ iz Milana, objavlja bolonjski „Resto del Carlino“ nekaj pisem, ki jih je leta 1900 pisal Crispi Giovanni Codronchi in iz katerih je razvidno, da je leta 1878 ponudil Bismarck Italijanom „Albanijo kot odškodnino za to, da so smeli Avstriji zasedeti Bosno in Hercegovino, da pa zunanji minister Cairoli ni hotel sprejeti te ponudbe. Pisma so datirana z 17. in 20. aprila 1900. Crispi pripominja v drugem pismu, da vprašanje k sreči še ni rešeno, ker berlinski kongres teh provinc ni popolnoma še podvrigel gospodstvu Avstrije, temveč ji je le izročil njeno upravo. Bismarck in Derby sta predlagala, naj se da Albanija Italiji kot protiutež za Bosno in Hercegovino.

Listi poročajo:

V odseku za zunanje zadeve se je po Poincarjevem govoru doznalo, da je stavila Rusija velevlastem sledeči predlog glede Albanije:

1. Albanija ostane pod turško suvereniteto.
2. Velevlasti izjavijo nedvoumno, da niso v Albaniji nič interesirane.
3. Srbiji se zagotovi nevtralnno albansko pristanišče in železniška zveza, katera se Srbiji odstopi v komercialno uporabo.

Srbski bolniki.

Po odredbi srbskega vojnega ministrstva dobe vsi ranjenci, ki zapuste bolnice, popolnoma nove obleke. Po statistiki informacijskega urada je danes v vseh srbskih bolnišnicah — tudi v Bitolju in v Skoplju — nekaj čez približno 10.000 bolnih in pa ranjenih.

Protest Italije, ker so Grki bombardirali Valono.

V italijanski zbornici je odgovoril italijanski minister zunanjih zadev, marchese di San Giuliano na interpelacijo radi bombardiranja Valone ob Albanskem obrežju po neki grški topničarki slededeče: Italijanska vlada je sporočila Grški prijazno, toda odločno, da bi ne mogla nikdar dovoliti, četudi priznava prostost vojnih operacij v vojnem času, da bi pripadla zaliv Valona h Grški, ker bi ga Grška lahko spremenila za oporo svoje vojne mornarice. Isti korak glede Valone je storila tudi Avstrija.

Bolgarija imenovala guvernerja za osvojene kraje.

Car Ferdinand bolgarski je imenoval generala Vasova za guvernerja osvojenih krajev s sedežem v Lozengradu.

Poljsko delo na Bolgarskem.

Velik del moškega prebivalstva na Bolgarskem je zaradi sedanje vojske daleč od doma. Zato se je bilo bati, da se jesensko delo na polju ne bo moglo izvršiti v pravem času in da bodo kmečke rodbine vsled tega trpele občutno škodo. V takem položaju je bolgarska vlada pozvala doma ostalo kmečko ljudstvo, da naj si vzajemno pomaga in tako prepreči, da ne bodo imele gmotne škode one rodbine, katerih svojci so morali pod orožje. Pozivu vlade se je ročoljubno prebivalstvo odzvalo v taki meri, da naznanja sedaj ministrstvo za notranje stvari, da se je vse poljsko delo opravilo še preje nego druga leta. Lep vzgled medsebojne pomoči in nov dokaz, da je bolgarsko ljudstvo vredno zlate svobode!

Naše prireditve.

Trbovlje.

Kadar se pri nas naznani kaka prireditev v Društvenem domu, se vedno lahko pričakuje zelo lepa udeležba. Tudi včeraj je občinstvo napolnilo dvorano.

Predaval je nadrevizor gospod Vladimir Puseňjak iz Maribora, kateri je obširno govoril o gospodarskih organizacijah, bankah, borzah, kakor tudi kmečkih posojilnicah ter povdarjal, da občutijo organizacije kapitalistov posledice balkanske vojske, dočim tega ne občutijo organizacije srednjega stanu, katere nimajo zveze z veleindustrijo in veletrgovino. V nadaljnjih svojih izvajanjih je pobijal še razloge, s katerimi se hujskajo vlagatelji k temu, da naj dvigujejo hranilne vloge.

Z zahvalo gospodu predavatelju in udeležencem je zaključil predsednik kmečko-delavske hranilnice in posojilnice lepo uspelo zborovanje.

Raznoterosti.

† **Koprivnik Ivan.** Danes zjutraj je preminul v Mariboru odhčen slovenski pisatelj in pedagog, umirovljeni profesor in šolski svetnik Ivan Koprivnik v 63. letu svoje starosti. Pokojni je bil rojen 1. 1849 v Sv. Kungoti na Pohorju in je bil profesor na c. kr. učiteljsišču v Mariboru. Bil je marljiv sodelavec „Popotnika“, v katerem je v prvih desetih letnikih objavil mnogo zanimivih prirodopisnih črtic, na primer „Naše zveri z ozirom na njihovo zimsko življenje“, „Iz botanične pušice“, „Iz življenja mravelj“, „Polh“, „Cmrlji.“ Jdnako tvarino je obdeloval tudi v „Kresu“, na primer „Mravlje“, „Kresnice in njih svetlikovanje.“ V „Knjižnici za mladino“ je objavil več spisov, kakor „Brezo“, „Lesko“ in druge. Iz njegovega peresa imamo več poljedelskih drobtin v raznih listih. Naravnost izvrstna je pa njegova strokovna šolska knjiga: „Grundzüge der Geologie mit besonderer Berücksichtigung der geologischen Verhältnisse Steiermarks für Lehramtszöglinge und Lehrer.“ Tudi Mohorjeva družba je štela rajnega med svoje odlične sotrudnike. Ravno tako je bil vesten sodelavec pri Šolski Matici. Pokojni šolski svetnik je bil odlični slovenski rodoljub. Ljubil je zlasti svoj rojstni kraj, zeleno Pohorje, tako, da mu je bilo bivanje med svojimi ožjimi rojaki najljubše. Kadar je imel le nekaj prostega časa, pa jo je mahnil na zeleno Pohorje. Med mariborskimi Slovenci je stal vedno v prvih vrstah. Bil je tudi ustanovitelj mariborske posojilnice in Narodnega doma. Zatisnil je oči mož, za katerim bodo zaplakali njegovi neštevilni učenci, ki jim je bil ugleden rodoljub, izvrsten vzgojitelj in svetovalec, slovenski narod in slovenska literatura pa zgubi s profesorjem Koprivnikom enega svojih odličnih sinov. Pogreb se vrši v sredo, dne 11. t. m., ob ¼4. uri popoldne. Bodi mu zemljica lahka!

Iz učiteljske službe. Na štirirazredni mešani šoli pri Sv. Urbanu pri Ptuj (tretji plačilni razred) je prosto mesto učitelja. Prošnje do dne 31. grudnia tega leta.

Važna davčna zakonska predloga. Finančni odsek državne zbornice bo predložil zbornici zakonsko predlogo, glasom katere bodo imele davčne oblasti pravico vpogleda v gospodarske in opravilne knjige pri odmerjenju davka. Prenehala pa bodo vsa kazenska postopanja pri napetih napovedih podatkov pri odmerjenju davka in ustavila se bodo vsa tozadevna tekoča davčna kazenska postopanja, ki so se pričela po 1. januarju 1912 in katera še pri razglasu tega zakona ne bodo zaključena.

Koroški vilajet. Iz Bistrice v Rožu pišejo „Miru“: Na postaji sem zahteval vozni listek v Področje in sicer v slovenskem jeziku. Listeka nisem dobil, pač pa sem slišal nekaj opazk od uradnika, kateri je vrhu tega še prišel za menoj na peron in me meril od nog do glave! Ko je prišel signal, me še enkrat nemško nahruli: „Wohin fahren Sie? Haben Sie schon die Fahrkarte?“ In na mojo zopetno slovensko zahtevo zarjove: „Können Sie denn nicht deutsch?“ mu odgovorim, da si bom s pritožbo pomagaj; tedaj zakliče, seveda nemški: „To nič ne देने, saj, nobena pritožba ne pomaga!“ — Veliko poveje te besede in treba bo res enkrat odločno besedo govoriti, da si ne bo vsak uradnik zdrznil Slovence na tak način zaničevati ter žaliti in sicer to še na domači, slovenski zemlji! Turških vilajetov ni več, zato so pa avstrijski v sramoto celi kulturni Evropi.

Slovenska zmaga pri volitvah v okrajni šolski svet velikovski. Pri volitvah v okrajni šolski svet velikovski je bil na mesto rajnega gospoda Seifritza v pondeljek, dne 2. t. m., v Velikovcu izvoljen gospod F. Kraiger, župan v Globasnici. Slovenski župani, 16 po številu, so vsi došli in oddali glasove kandidatu slovenske stranke. Nasprotnih glasov je bilo 12. Čast našim županom!

Ali je to pošteno? V „Marburgerci“ od sobote, dne 7. t. m., priobčuje njen urednik Jahn uvodni članek, ki je poln najgrših sumničenj in očitanj slovenskemu ljudstvu. S prozornim namenom skuša Jahn naslikati Slovence kot protiaavstrijski narod, ki gori same ljubezni do Srbov in Rusov! ter ne more pričakati konca Avstrije. Nakopičenih je v članku toliko neresnic in nelepih zavijanj, da se čudimo, kako mora spraviti pisec kaj takega v sklad s svojo politično poštenostjo. Ne bomo branili dinastične zvestobe in patriotizma našega ljudstva, ker je zapisan v zgodovini s potoki krvi. Rečemo samo: G. Jahn, pokrepite svoje trditve z dokazi, navedite slučaje, če jih imate! Taka splošna očitanja brez dokazov, ki zelo smrde po denunciacijah, pa ne delajo časti nikomur, najmanj pa možu vsenemškega mišljenja, kot je Jahn. Ali se tudi od pravega Nemca ne sme pričakovati vsaj nekoliko politične poštenosti napram Slovincem? Do sedaj smo imeli za polne politične lopove samo nemškutarje.

Srbske bombe. Nemci so v svojem srdu do Jugoslovanov tako nestrpni, da postajajo že smešni in strahopetni. Nekega dne v prejšnjem tednu se je bila raznesla vest, da so našli v vlakcu, ki vozi iz Ljubljane na Dunaj, srbsko bombo, ki je bila pritrjena tako, da bi bila lahko eksplozivna, ter da so nekega sumljivega moža v kmečki obleki, ki je baje bombo tja postavil, aretirali. Z velikim šumom so poročali o tem nemški listi in našim Nemcem so se že ježili lasje od strahu pred srbskimi bombami. Preiskava je pa dognala, da se ni šlo za nikak — „srbsko bombo“, ampak za del električne baterije male žepne svetilke. Osumljenega moža so seveda takoj izpustili. Strahopetnim nemškim junakom, ki so iz cele zadeve hoteli napraviti velikansko afero, se celi svet smeje, naši nemški špisarji se pa zopet pomirjen vozijo po južni železnici.

Štajersko.

Maribor. (Razstava.) Prihodnjo nedeljo, dne 15. t. m., ob ¼12. uri, se vrši v stolnem župnišču slovesna otvoritev razstave letošnjih izdelkov družbe „Vednega češčenja.“ Razstava je vsakomur pristopna od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer. Odbor vabi uljudno vse p. n. prijatelje in dobrotnike!

Maribor. (Slomšekova slavnost.) V nedeljo, dne 15. t. m., priredi Slovanska čitalnica v Mariboru s prijaznim sodelovanjem narodnih društev veliko Slomškovno slavnost v veliki dvorani Narodnega doma. Spored je zelo obširen: godba igra, slavnostni govor predsednika Slovanske čitalnice, petje, živa slika Slomškega. Slomšek si je kot dolgoletni in delavni član Slovanske čitalnice pridobil jako veliko zaslug, zato je tudi dožnost, da proslavimo njegovo delovanje. Slavno občinstvo pa prosimo, da posesti to slavnost v kolikor največjem številu, posebno ker je čisti dobiček namenjen za našo prepotrebno Dijaško kuhinjo. Začetek ob 4. uri popoldne. — Predprodaja vstopnic v trgovini V. Weixl, Gosposka ulica 33.

Maribor. Prihodnjo nedeljo, dne 15. t. m., popoldne po večernicah, priredi poljudnica „Slovenske Straže“ pri Sv. Magdaleni v društveni sobi svojo mesečno zborovanje. Govoril bo gospod Franc Žebot iz Maribora in sicer nadaljevanje vprašanja: „Trijalžem in Slovenci.“ K prav obilni udeležbi vabi odbor.

Studenci pri Mariboru. V soboto, dne 7. t. m., so imeli naši velenemci svojo „Julfeier.“ Ob tej priliki je prišel bodrit in tolažit naše obupane nemškutarje protestantovski pastor iz Maribora, znani L. Mahnert. Udeležba je bila razmeroma jako pičla, kar pričra, da so tukajšnji protestanti celo pri svojih sobratih v nemlosti; sploh pa se pošten Nemec take družbe kolikor mogoče izogiblje. Naši Nemci so namreč našli baš sedaj najboljši primeren čas za svoje vsenemške prireditve. Ljudstvo pa, ki z odprtimi očmi vse to vidi, si bo zapomnilo vse te obiske protestantovskega pastora v Studencih.

Jarenina. Po kratki boleznki je v nedeljo, dne 8. t. m., preminul zvest naš somišljenik čevljar in posestnik Matija Senekovič. Naj mu sveti večna luč!

Hoče. Jože Bregant, kovaški mojster v Spodnjih Hočah, je v petek, dne 6. t. m., svojega pomočnika Janeza Bricmana vdaril dvakrat s kladivom po glavi in ga tako poškodoval, da je moral Bricman iti v bolnišnico.

Fram. Na Požegu, občina Ješence, je v petek popoldne padla iz otročjega vozeka enoletna Angela Predan in si je strla desno roko.

Solčava. Na Miklavževo zvečer je umrla nagle smrti Marija Plesnik, po domače Knezova, v 75. letu svoje starosti. Pokojnica je bila vzgledna krščanska žena, ena izmed tistih slovenskih mater, ki je znala veliko narodnih pesmi, posebno domačih in jih naučila svoje otroke. Bodi ji zemljica lahka!

1100 kron

na leto prinaša biša z 8 stanovanje, 6 svinjskimi hlevi, pol ure od mesta Maribora. Proda se pod ugodnimi pogoji. Več se izve pri lastniku A. Salamun, M. g. dalengasse št. 15 v Mariboru.

»Straža« je najuglednejši spodnještajski list, ki se zelo mnoga čita zato je inseriranje v njem zelo uspešno.

Žal Vam ne bo! Prepričajte se!

Ker je mariborski trgovski gremij sklenil, da bode vsaki trgovec kaznovan, kateri bode delil novoletna darila, odločil se je trgovec **J. N. Šoštarich, Maribor Gosposka ulica št. 5** da razdeli svojim odjemalcem novoletna darila na ta način, da vsakemu odjemalcu do 31. decembra t. l. proda vsako blago 20 do 30% cenejše kakor poprej. Na primer: platno po 40, 48, 52 vin, parhet po 36, 44, 50, 60 vin, blago za ženske obleke, dvojna širokost 80, 90 vin, boljše vrste K 1.50, 2.—, kravate po 20, 30, 40, 50, nogavice 20, 30, 40, 50 vin., nepremočljive dežne plašče za dečke K 5.—, 6.—, 7.—, velike za moške K 9.—, 10.—, 11.—, odeje K 1.80, predpasnike za otroke 30, 40, 50, 60 vin., velike za ženske 72, 80, 90 vin. itd. itd. Nihče naj torej ne zemudi ugodne prilike. Pazite tudi na slovenski napis, da ne zamenjate te trgovine s kako drugo.

Loterijske številke: Dne 7. decembra 1912.

Gradec	1	47	41	62	30
Dunaj	79	8	34	24	39

Jabolka v vsaki množini od 20 kilogramov do 50 meterskih stotov proda po 12—28 vinarjev kilogram **Andrej Osef**, posestnik v **Toistem vrhu**, pošta **Gušianj** na Koroškem 239

Mi iščemo marljivih sotrudnikov!

Oddelek za srečke Češke industrijske banke. — Zastopstvo za jugoslovansko ozemlje Ljubljana.

Marija Koprivnik-ova roj. **Serneč-eva** naznanja v svojem in v imenu svojih otrok: Inž. Vojteh Koprivnik, Mara in Ivan in cele rodbine potrjim srcem pretužao vest, da je njen iskreno ljubljani soprog in oče

Janez Koprivnik,

c. kr. profesor v p.

danes 9. grudna 1913 po hudem trpljenju, previden s svetimi zakramenti v 63. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega ranjkega je v srepo 11. grudna ob pol 4. uri od hiše žalosti, Badljeva ulica št. 15.

Sv. maša zadušnica je v četrtek, 12. grudna ob 10. uri v stolni cerkvi. Blag mu spomin!

Maribor, dne 9. grudna 1912.

Žalujoča obitelji.**Božična in novoletna darila!**

Najboljše ročne in šolske tobice, denarnice kovčke in bogato zalogo usnjatih galanirskih stvari :: kakor oprav za konje,

jahalne potrebščine itd. itd. priporoča

Rudolf Novak, Maribor

jeremenar in sedlar — Grajski trg (Burgplatz).

Samo lastno izdelovanje.**Priporočam velečastiti duhoščini Voščene sveče najboljši kakovosti**

katere lepo in štedljivo gorijo in ne kapljajo; isto tako priporočam **milli-sveče** v vsaki obliki po najnižjih cenah. Pošiljatve franko.

S prošnjo do velečastite duhovščine za cenjena naročila, katere izvršim točno in v splošno zadovoljnost bileži in se priporoča

Franjo Gert, medicar in svečar Maribor, Gosposka ulica.**Gostilničarji pozor!**

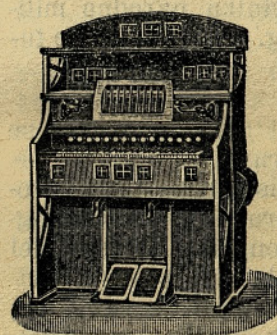
Velik postranski zaslužek Vam donša patentovano sobno kegljišče s pištolo. Zahtevajte cenik.

Istotako Vam priporočamo najboljše sobne acetilenske aparate, takozvano »briketid-luč« po znatno nižji ceni in plačljivo v najmanjših obrokih. Zastopniki se iščejo.

Zinauer & Co. Sv. Jakob v Slov. gor.**Franc Pleteršek Maribor Koroška cesta 10. pohištva**

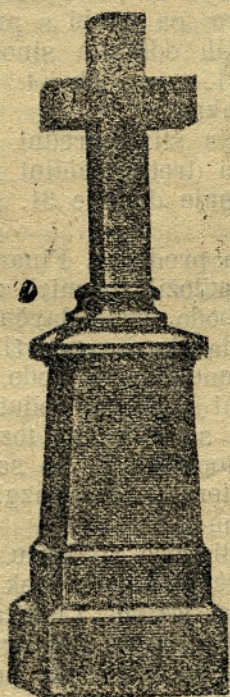
Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih postelj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“.

Josip Brandl, izdelovatelj orgel v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. — Prevzame uglasbo, popravilo in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije najboljši kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Transponirharmonista z 28 akordi. Proračuni in katalogi brezplačno in poštne prosto.

Prva južno-štajerska kamnoseška družba v Celju.

Žaga, brusil in struže s strojnim obratom. :: Zavod za graviranje črk. :: Izvršuje nagrobne spomenike in vsa monumentalna in stavbena dela iz tu- in inozemskega materijala. :: Plošče za pohištvo in raznobarvnega marmorja. :: Velika zaloga izdelanih nagrobnih spomenikov. :: Najnižje cene. :: Kulantni plačilni pogoji. :: Naročila se izvršujejo točno. :: Ceniki in stroškovni proračuni brezplačno.

Brzojavke: **Kamnoseška družba :: Celje.**

ROBERT DIEHL žganjarna v Celju = priporoča svojo doma žgano slivovko, trepinovec, vinsko žganje, brinjavec kakor tudi **štajerski konjak** 117